

No : 2023-92

Tarih : 01 Ekim 2023

Konu : Ekim Aylık Mali / Vergisel Gelişmeler

Bu ayın en önemli konusu Anayasa Mahkemesi'nin Ek MTV'nin Anayasa'ya aykırı olmadığını söylemesi oldu. Bunun yanında, bireysel emeklilikte kısmi ödeme imkânı getirilmesi, TCMB tarafından artırılan faizler ve oranlar ile KKM konusunda atılan adımlar önemli konu başlıklarımız.

Bir yandan da 2024 yılı kamu bütçesi için hazırlıklar devam ediyor. OVP'den sonra bütçe rehberi ve çağrılar hazırlandı. SGK tarafında ise Türkiye ile Tunus arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine ilişkin Uygulama Anlaşması yayımlandı.

VERGİ

2024 Bütçesi için hazırlıklar devam etmektedir.

- Bu konuda daha önce yayımlanan OVP (2024-2026) ile ilgili ayrıntılara [blog yazımızdan](#) erişebilirsiniz.
- Konuya ilişkin olarak 15 Eylül tarihinde 2024-2026 dönemine ilişkin Yatırım Programı hazırlıklarına yönelik 2023/14 Genelge yayımlanmıştır.
  - Genelgede, döneme ilişkin yatırım politikası, hazırlık sürecinde uyulacak esaslar, öncelikler, proje türleri ve proje parametreleri yer almaktadır.
  - Aynı tarihte, Cumhurbaşkanlığı tarafından Bütçe Çağrısı yayımlanmıştır.
  - Çağrıda, bütçe sistemi, hazırlık süreci, bütçe sınıflandırması, bütçe hazırlanmasına ilişkin genel ilkeler, performans bilgileri, idare performans programı hazırlık süreci ile analitik bütçe sınıflandırmasına ilişkin bilgiler yer almaktadır.
  - Ülkemizde iklim çalışmaları ve yeşile ilişkin artan farkındalık sayesinde “Yeşil Bütçeleme” başlığının da açıldığını görüyoruz.

TMS 12 Gelir Vergilerinde Yapılan Değişiklikler KGK tarafından yayımlanmıştır.

- Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından yayımlanan Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında (UFRS) yapılan ve 1 Ocak 2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek olan değişikliklerin TFRS'ye yansıtılması ve bu kapsamda UFRS'ye tam uyumun sağlanması amacıyla,
  - Tedarikçi Finansmanı Anlaşmaları TMS 7 ile TFRS 7'ye İlişkin Değişiklikler ve
  - Uluslararası Vergi Reformu—İkinci Sütun Modeli Kuralları -TMS 12'ye İlişkin Değişiklikler'e ilişkin Kurul Kararları 19 Eylül 2023 Tarih ve 32314 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

- Ekonominin Dijitalleşmesinden Kaynaklanan Vergi Sorunlarını Çözmeye Yönelik İki Sütunlu Çözüme İlişkin Açıklama'da benimsenen Birinci Sütun (Pillar 1) Modeli'nde özetle konsolide geliri 20 milyar Euro üzerinde olan; vergi öncesi kârlılığı %10 üzeri olan, finans ve madencilik dışında tüm sektörlerde faaliyet gösteren çok uluslu şirketlerin daha önceden vergilendirilmedikleri pazar ülkelerde (mal ve hizmetlerin tüketildiği) vergilenmeleri öngörülmektedir.
- OECD yaklaşımının ikinci sütunu olan İkinci Sütun (Pillar 2) Modeli- Küresel Minimum Vergi ise Birinci Sütun Modeli'ne destekleyici olarak vergilenmeyen ama vergilenmesi gereken tutarları kapsamına almıştır. Küresel Anti Matrah Aşındırma ve Kazanç Kaydırma (Global anti-base Erosion Rules) GloBE kuralları olarak da tanımlanan İkinci Sütun Modeli çerçevesinde, kapsama giren ve konsolide cirosu 750 milyon Euro olan çok uluslu şirketlerin efektif vergi oranının küresel düzeyde **minimum yüzde 15** olması hedeflenmektedir.
  - Uluslararası vergilemeye getirilen yeni kuralların uygulanmasından kaynaklanan ertelenmiş vergilerin muhasebeleştirilmesine ilişkin belirsizlikle ilgili paydaşların endişelerine yanıt vermek için Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) da gerekli adımları atmıştır. Bu doğrultuda IASB Mayıs 2023'te UMS 12 Gelir Vergilerinde değişikliğe giderek GloBE kurallarını uygulayan ülkelerin bu kurallar nedeniyle ortaya çıkan ertelenmiş vergilerin finansal tablolara yansıtması konusunda geçici istisna tanınmış ve yatırımcıların, özellikle kuralları uygulayan mevzuat yürürlüğe girmeden önce, bir şirketin İkinci Sütun Modeli'nden kaynaklı gelir vergisine maruz kalma durumunu daha iyi anlamalarına yardımcı olmak amacıyla ilâve açıklama yükümlülüğü getirmiştir.
  - İşletmeler, Uluslararası Vergi Reformu—İkinci Sütun Modeli Kuralları'da tanınan geçici istisnadan hemen yararlanabilir ancak 1 Ocak 2023 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için açıklamaları yapmak zorundadır.

Anayasa Mahkemesi Ek MTV'nin Anayasa'ya aykırı olmadığına karar vermiştir.

- Anayasa Mahkemesi son dönemde vergi ve maliye alanında önemli kararlar veriyor. Taxia olarak 5 yıldır, vergi konusundaki tüm gelişmeler gibi Yüksek Mahkeme tarafından verilen kararları yakından takip ediyor ve sizi zamanında bilgilendirmeye çalışıyoruz.
- Yüksek Mahkeme, ek MTV'nin Anayasa'ya aykırı olmadığına karar verdi. Daha önce de Mahkeme'nin olağanüstü koşullarda olağanüstü vergilerle ilgili Maliye lehine bir yaklaşımı olduğunu biliyorduk. Bu kararda tekrar görmüş olduk. Bu karar ek MTV dışında deprem sonrası kurumlardan alınan ek vergi konusunda verilecek kararı da etkiler mi göreceğiz.
- Son yıllarda Mahkeme tarafından verilen kararların özeti için [tıklayınız](#).

SGK & İŞKUR

Türkiye ile Tunus arasında imzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşmasına ilişkin Uygulama Anlaşması yürürlüğe girmiştir.

- 28 Mayıs 2013'te imzalanan Anlaşma'ya ilişkin Uygulama Anlaşması 15 Eylül 2023 tarihli Cumhurbaşkanı Kararıyla birlikte yürürlüğe girmiştir.
- Ülkemizin imzaladığı tüm Sosyal Güvenlik Anlaşmalarıyla ilgili ayrıntılı bilgilere [linkten](#) ulaşabilirsiniz.
- Bu Anlaşmaların şirketler ve kişiler için önemine binaen uzmanlarımızca hazırlanan bir Rehberi [linkte](#) bulabilirsiniz.

SGK, Sosyal Güvenlik Destek Primi İşveren Hissesi **Beş Puanlık Prim İndirimi** Konusuna Açıklık Getirdi!

- EYT olarak da adlandırdığımız “5510 sayılı kanunun 95 inci maddesi uyarınca yaşlılık aylığı almaya hak kazananlar” için kayıtlı istihdamı desteklemek amacıyla 30 gün içerisinde başvuran ve işe başlayanlar için SGDP’de 5 puan indirim [açıklanmıştı](#), konuya ilişkin Hazine ve Maliye Bakanlığı görüşünü de içeren SGK genel yazısı [yayımlandı](#);
  - Genel yazıyı özetlediğimizde 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 95 inci madde uyarınca **yaş şartı aranmaksızın**, ilgili mevzuat ile yaşlı aylığı bağlanması hakkını kazananlar (EYT ile emekliğe hak kazananlar) için 5 puanlık indirim uygulanabileceği,
  - 08.09.1999 tarihi ve öncesinde sigortalı olanlardan sigortalılık süresi ve prim gün sayısı şartının yanı sıra **yaş şartını sağlayanların** (EYT den faydalanmadan emekliliğe hak kazananlar) yararlanmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

3

FINANS & PARA

TCMB, iskonto ve avans faiz oranını tekrar revize etmiştir.

- Vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı **yıllık %30,75** uygulanacaktır.
- Avans işlemleri için uygulanacak faiz oranı **%31,75** olarak uygulanacaktır.
- Yılın başında bu oranlar sırasıyla, %9,75 ve %10,75 olarak belirlenmişken, temmuz ayında 15,75 ve 16,75 olarak, daha sonra da Eylül başında %25,75 ve %26,75 olarak revize edilmişti.
- Yeni oranlar 28 Eylül 2023 itibariyle kullanılmaya başlanacaktır.
- Yıllar itibariyle uygulanan iskonto ve avans faiz oranlarına [TCMB](#) web sayfasından ulaşabilirsiniz.

Bireysel emeklilikte kısmi ödeme konusunda bir Yönetmelik yayımlanmıştır.

- 26 Eylül tarihinde yayımlanan Yönetmeliğe göre kısmen ödeme hakkını **en az beş yıl** kullanmamış bir katılımcı, bu süre içinde, başvuru tarihi itibarıyla geçerli olan aylık brüt **asgari ücret tutarının en az beş katı kadar** katkı payı ödediği sözleşmesinden, bu Yönetmelikte belirlenen hal ve koşullarda birikiminin yüzde ellisine kadar olan tutarın kısmen ödenmesi için şirkete başvurabilir.
- Katılımcı, kısmen ödeme alma hakkını, kısmen ödeme tarihinden itibaren **üç yıl içinde**; emeklilik, vefat veya maluliyet halleri hariç, kısmen ödemeye konu sözleşmesini sistemden çıkış işlemi ile sonlandırmayacağına dair taahhüt vermek şartıyla kullanabilir. Eğitim nedeniyle yapılan başvurularda ise bu süre dört yıl olarak uygulanır.
- Yönetmelikte her bir durum için aranan şartlar, yersiz ödeme yapılmasının cezası, sistemde kalma taahhüdü ve emeklilik gözetim merkezinin görev ve sorumlulukları açıklanmaktadır.
- Kısmi ödemede Devlet katkısı tutarından yapılacak iade oranları şu şekildedir:
  - Evlilik halinde %20,
  - Konut alımı durumunda %20,
  - Eğitim halinde %25,
  - Doğal afet durumunda %25.

4

TCMB tarafından **Faiz Oranlarına** ilişkin önemli basın duyurusu yapılmıştır.

Faiz oranlarına ilişkin basın duyurusuna göre faizler artırılmıştır;

- Para Politikası Kurulu (Kurul) politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 25'ten yüzde 30 düzeyine yükseltilmesine karar vermiştir.
- Enflasyon temmuz ve ağustos aylarında öngörülenin üzerinde gerçekleşmiştir. Enflasyonun yıl sonunda Enflasyon Raporu'ndaki (Rapor) tahmin aralığının üst sınırına yakın seyredeceğine işaret etmektedir. Kurul, parasal sıkılaştırma adımlarının etkisiyle, dezenflasyonu 2024 yılında rapordaki patika ile uyumlu şekilde tesis etmekte kararlıdır.
- Doğrudan yabancı yatırımlar, dış finansman koşullarındaki iyileşme, rezervlerde süregelen artış, turizm gelirlerinin cari işlemler hesabına desteği ve Türk lirası varlıklara yurt içi ve yurt dışı talebin artmaya başlaması fiyat istikrarına güçlü katkıda bulunacaktır.
- Politika faizi, enflasyonu orta vadede yüzde 5 hedefine ulaştırana kadar parasal sıkılaştırma gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendirilecektir.
- Kurul, faiz artırımının yanı sıra, parasal sıkılaştırma sürecini destekleyecek seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma kararları almaya devam edecektir.

İlgili basın duyurusuna [linkten](#) ulaşabilirsiniz.

TCMB, **Para Politikası Kurulu** Toplantı Özeti yayımlamıştır.

- Küresel Ekonomi
- Enflasyon Gelişmeleri
- Talep ve Üretim
- Maliyet Koşulları
- Hizmet Enflasyonunda Katılık

- Vergi Düzenlemeleri
- Enflasyon Beklentileri
- Parasal ve Finansal Koşullar
- Para Politikası

Yukarıdaki konularda önemli kararların verildiği Para Politikası Kurulunun toplantı notlarına [linkten](#) ulaşabilirsiniz.

SPK, Yatırımcı İlişkileri Bölümü oluşturma yükümlülüğü bulunan şirketler için bir karar yayımlamıştır.

Kurul Karar Organı'nın 28/09/2023 tarih ve 57/1201 sayılı Kararı uyarınca yapılan duyuruya göre II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği çerçevesinde Yatırımcı İlişkileri Bölümü oluşturma yükümlülüğü bulunan şirketlerin,

- Mevcut durumda Lisanslama ve Sicil Tutma Sistemi'nde (LSTS) kayıtlı bulunan tüm personelini fiilen gözden geçirerek görevden ayrılmış personel bulunması halinde bu kişiler için LSTS'de gerekli bildirim işlemlerini yapmaları,
- Sicil bildirim henüz yapılmamış sicile konu personeli bulunması halinde bu kişileri LSTS üzerinden bildirmeleri,
- Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda yer verilen bilgilerin güncelliğini sağlamaları gerekmektedir.

5

BDDK, Türk lirası kredi kısıtlamalarına ilişkin yeni bir Karar yayımlamıştır.

- BDDK'nın 10250 sayılı Kurul Kararı ile, nakdi döviz varlığı karşılığı 15 milyon TL'yi aşan ve yabancı para nakdi varlıkların TRY karşılığının; aktif toplamından veya son 1 yıllık net satış hasılatından büyük olanının 10%'unu aşan, bağımsız denetime tabi şirketlere TL cinsinden nakdi ticari kredi kullanılmasına sınırlama getirilmiştir. Konuyla ilgili ayrıntıları [2022-51](#) numaralı bültenimizden okuyabilirsiniz.
- Daha sonra yayımlanan kararlarla ise, 15 milyon TL 10 milyon TL olarak ve %10 oranı %5 olarak [değiştirilmiştir](#).
- Son olarak, BDDK, 4 Eylül tarih ve 10659 sayılı Kararı ile tereddütlü bazı alanlarla ilgili açıklama yapmıştır. Detaylar için BDDK sayfasını [ziyaret edebilirsiniz](#).

TCMB, KKM konusunda önemli bir karar olarak uygulanacak faizi serbest bırakmıştır.

- TCMB daha önce yaptığı açıklamalara uygun olarak kur korumalı mevduat için faizin serbestçe belirlenmesine imkân tanıdı.
- Buna göre mevduat bankalarının KKH'lere uygulayacağı faiz oranı bankalar ve yararlanıcılar arasında serbestçe belirlenir. Belirlenen oranın Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranından düşük olması durumunda ödenecek destek tutarı, Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı esas alınarak hesaplanır.
- (Değişik: 25/9/2023) Merkez Bankası, gerektiğinde bankanın KKH'ye uygulayacağı asgari ve azami faiz oranlarını belirlemeye yetkilidir.
- [Güncel talimat](#) için tıklayınız.

TİCARİ DÜZENLEMELER

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi yayımlanmıştır.

- Ücretlerde %90 ila %100 artış yapıldığı görülmektedir.
- Büroda danışmanlık saat ücreti 2.300TL, büro dışında 4.800TL olarak belirlenirken, sözleşmeli avukatlara ödenecek asgari ücret 15.800TL olacaktır.
- Konusu para olan yargı ve icra/iflas işlerinde hukuki yardım için ödenmek üzere %16 ile başlayan ve tutara göre azalan oranlı bir tarife belirlenmiştir.

DIŞ TİCARET

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 18.09.2023 tarih ve 2467767 sayılı yazısı ile **İhracat Genelgesi'nin "Terkin"** başlıklı 28. maddesinde ve **"Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerine bildirim"** başlıklı 29. maddesinde değişiklik yapılmıştır.

"Terkin" başlıklı 28 inci maddesinde yapılan değişiklik;

(1) Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

- a)15.000 ABD doları veya eşitine kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca, **90 günlük ihtarname süresi ile ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı/Müdürlüğüne** ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,
- b) 15.000 ABD doları veya eşitinden yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca, **90 günlük ihtarname süresi ve ek süreler içinde ise ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları/Müdürlüklerince** ödeme şekline bakılmaksızın,

"Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerine bildirim" başlıklı 29.maddesinde yapılan değişiklik

- (4) Bu Genelgenin 28 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki işlemlerden 90 günlük ihtarname süresi **ve ek süreler** sonunda kapatılmayanlar için Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince Cumhuriyet Savcılıklarına 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bildirimde bulunulur ve Bakanlığa ihbara ilişkin bilgi verilir.

İhracat genelgesine ulaşmak için [linke](#) tıklayınız.

DİĞER MEVZUAT

19 Eylül 2023 tarih 32314 sayılı Resmî Gazete’de Tedarikçi Finansmanı Anlaşmaları **TMS 7** ile **TFRS 7**’ye ilişkin değişiklikler ve Uluslararası Vergi Reformu – İkinci Sütun Modeli Kuralları **TMS 12**’ye ilişkin değişiklikler yayımlanmıştır.

- TMS 7 Nakit Akış Tablosu ile TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar’da değişikliğe gitmiş ve finansal tablo kullanıcılarının tedarikçi finansmanı anlaşmalarının işletmenin borçları ve nakit akışları üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesine imkân tanıyan açıklama hükümleri getirmeyi hedeflemiştir. Yapılan değişiklikle birlikte işletmelerin tedarikçi finansmanı anlaşmalarına yönelik olarak anlaşmaların hüküm ve koşulları, tedarikçi finansmanı anlaşmasının parçası olan finansal yükümlülüklerin ve finansal durum tablosunda bu yükümlülüklerle ilişkilendirilen kalemlerin defter değeri, bu yükümlülüklerin ödenen kısımları; yükümlülüklerin nerede sınıflandırıldığı, vade aralıkları, likidite riski hakkında bilgiler açıklamaları öngörülmektedir.
  - Tedarikçi Finansmanı Anlaşmaları TMS 7 ile TFRS 7’ye ilişkin değişikliklere [linkten](#) ulaşabilirsiniz.
  - Uluslararası Vergi Reformu – İkinci Sütun Modeli Kuralları TMS 12’ye ilişkin değişikliklere [linkten](#) ulaşabilirsiniz.

Tüketici Değerlendirmeleri Hakkında Kılavuz Yayımlandı

“Tüketici Değerlendirmeleri Hakkında Kılavuz” Reklam Kurulu’nun 12.09.2023 tarihli ve 337 sayılı toplantısında ilke kararı olarak kabul edilmiştir. Kılavuz reklam ve reklamcılıkla ilgili tüm kişi, kurum ve kuruluşlara bilgilendirme, kontrol süreci, aldatıcı kabul edilen durumlar ile ilgili yükümlülüklerle ilişkin yol göstermek amacıyla yayımlanmıştır.

- Temel ilkeler, tüketicilerin bilgilendirilmesi, değerlendirmeleri kontrol süreci, yanıltıcı olduğu kabul edilen tüketici değerlendirmeleri ve yükümlülüklerle ilgili detaylı bilgi için [tıklayınız](#).

Güncel KDV tevkifat oranları ve konuyla ilgili yazımızı güncelledik.

- KDV uygulamasında tevkifat işi kapsadığı alan itibariyle giderek büyüyor. [Linkte](#) yer alan blog yazısında ve ekinde yer alan güncel tabloda, firmalar için konuya ilişkin bilgileri kısa ve öz bir şekilde, oranları ise güncel olarak siz değerli okuyucularımıza sunmaya çalıştık.

GİB 22.09.2023 tarihli duyurusu ile **e-Sigorta Poliçesi Paketi** [yayımlanmıştır](#).

- Daha önce 1.0 versiyonu yayınlanan e-Sigorta Poliçesi Teknik Kılavuzu’nun 1.1. versiyonu ile “2.1 XSD Gösterimi” ve “3.1. e-Sigorta Poliçesi Elemanları-Detay” başlıklı bölümü güncellenmiştir

Bu bülten ile ilgili sorularınız için danışmanlarımızla iletişime geçebilirsiniz. Bir sonraki 15 günlük bültenimizde tekrar önemli konuları sizler için özetleyeceğiz.

Sevgi & Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Taxia & Taxademy